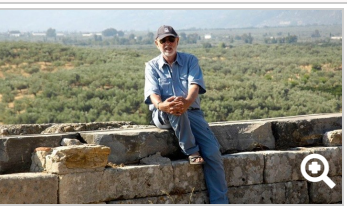


Ο επίκ. καθηγ. Στ. Βλίζος μιλάει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ για την παρακαταθήκη που άφησε ο Άγγελος Δεληβορριάς



Δuo χρόνια συμπληρώθηκαν στις 24 Απριλίου από τον θάνατο του Άγγελου Δεληβορριά, του ανθρώπου που σημάδεψε όσο λίγοι την πολιτιστική φυσιογνωμία της χώρας. Επί δεκαετίες διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη, Εταίρος της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας και Ακαδημαϊκός, ο Άγγελος Δεληβορριάς υπήρξε ως το τέλος δραστήριος στους χώρους της αρχαιολογίας, της ιστορίας της τέχνης, αλλά και της μουσειολογίας, τομείς που υπηρέτησε ιδανικά με το ερευνητικό, συγγραφικό και διοικητικό του έργο.

Πόσο δύσκολο είναι να συνοψίσεις την παρακαταθήκη ενός τόσο σημαντικού επιστήμονα; Ένα συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στις 7-8 Φεβρουαρίου του 2020 από την Ακαδημία Αθηνών και την Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία στη μνήμη του Άγγελου Δεληβορριά με θέμα «Αρχαιολογία και Μουσεία: Η ενότητα της ελληνικής μνημειακής παράδοσης», έδωσε το έναυσμα για να ξεκινήσει η συζήτηση. Μια συζήτηση που δεν στοχεύει τόσο στη συγκέντρωση των επιτευγμάτων ενός ανήσυχου επιστήμονα και θεωρητικού, όσο στη συνέχιση ενός διαλόγου γύρω από τη διεπιστημονική προσέγγιση της αρχαιολογικής και μουσειολογικής έρευνας στην Ελλάδα, με σημείο αναφοράς τη μακροχρόνια προσφορά του Άγγελου Δεληβορριά σε αυτούς του τομείς.

Πώς ξεκίνησε, όμως, αυτός ο διάλογος; «Από τη μία, αφορμή ήταν η εκλογή του Άγγελου Δεληβορριά στην Ακαδημία Αθηνών σε μια θέση η οποία δεν υπήρχε μέχρι τότε, την Αρχαιολογία-Μουσειολογία. Η επιστημονική κοινότητα αναγνώρισε πλέον στο πρόσωπό του τη συνύπαρξη των δυο αυτών γνωστικών πεδίων που όλο και περισσότερο εμπλέκονται στη διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Έτσι, οτιδήποτε αρχαιολογικό δεν είναι πια συνδεδεμένο αποκλειστικά και μόνο με την ανακάλυψη και ανάλυση του ευρήματος, αλλά σχετίζεται περισσότερο με την ερμηνεία του σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Η αρχαιολογία αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε μια καμπή αφού την απασχολούν όλο και πιο ειδικά ζητήματα που σχετίζονται με τη θέση του ανθρώπου στην κοινωνία διαχρονικά, όπως π.χ. θέματα ταυτότητας, συναισθημάτων, δοξασιών κ.ά.», εξηγεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ το μέλος της οργανωτικής επιτροπής του συνεδρίου και από το 1997 στενός συνεργάτης του Άγγελου Δεληβορριά, Σταύρος Βλίζος, επίκουρος καθηγητής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και διάδοχος του στη θέση του διευθυντή του Ερευνητικού Προγράμματος Αμυκλών. «Από την άλλη η μουσειολογία, όπως έδειξε και ο Άγγελος Δεληβορριάς με το έργο του, αλλά και όπως προβάλλεται από τα επιστημονικά δεδομένα, έρχεται να συμπληρώσει αυτή την ανάγκη της αρχαιολογίας να αναδείξει πληρέστερα και με έναν πιο σύνθετο τρόπο την ανθρώπινη διάσταση της ιστορίας. Η αρχαιολογία αποκτά, λοιπόν, ένα επιπλέον εργαλείο, αυτό της μουσειολογίας», συμπληρώνει ο ίδιος.

Και πώς φαίνεται αυτή η συνύπαρξη στην πράξη; «Πρώτα από όλα τα μουσεία έχουν πάψει να είναι απλώς χώροι που θαυμάζει κανείς τα κατάλοιπα του παρελθόντος. Τα μουσεία έχουν μετατραπεί σε σχολεία διαφορετικού τύπου που μεταφέρουν γνώση με έναν άλλον τρόπο. Για παράδειγμα, ο επισκέπτης μέσα σε ένα αρχαιολογικό μουσείο αποκτά διαδραστικά πια μια άλλη εικόνα για τα βασικά ζητήματα που αφορούν τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο στην αρχαιότητα. Η μουσειολογία, με αυτό τον τρόπο, προσφέρει υλικό και νέα δεδομένα στο πεδίο της διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και, από την άλλη, η αρχαιολογία, αποδέχεται αυτή τη νέα πραγματικότητα μέσα από έναν γόνιμο διάλογο για να προσεγγίσει τη σύγχρονη κοινωνία με έναν διαφορετικό τρόπο», υπογραμμίζει ο κ. Βλίζος στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Αλλά και οι αρχαιολογικοί χώροι έχουν αρχίσει να εντάσσονται σε αυτό το δίπολο, μέσα από μια διαφορετικού τύπου ανάδειξη. «Ένα ακόμα θέμα που απασχόλησε τον Άγγελο Δεληβορριά κυρίως την περίοδο από το 2015 και μετά, όταν, ως διευθυντή του Ερευνητικού Προγράμματος Αμυκλών, καταπίεστηκε και με τα ζητήματα ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου του ιερού του Απόλλωνα Αμυκλαίου στη Σπάρτη. Σε αυτή την κατηγορία έχουμε την εμπλοκή ενός νέου γνωστικού πεδίου, αυτού της δημόσιας αρχαιολογίας. Η δημόσια αρχαιολογία επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζουμε τον αρχαιολογικό χώρο -οργανωμένο ή μη- στο κοινό και, αντίστροφα, στο πώς εμπλέκουμε το κοινό στην ανάδειξη αυτών των αγαθών. Όπως προκύπτει και από τις ανακοινώσεις των συναδέλφων στο συνέδριο, είναι πλέον πολλοί οι αρχαιολογικοί χώροι όπου πραγματοποιούνται διαφορετικού τύπου παρεμβάσεις, όπως εκδηλώσεις θεματικές, ψυχαγωγικές, καλλιτεχνικές, οι οποίες πρωτίστως πρέπει να αφορούν και να ενδιαιτούν τον απλό πολίτη που ζει γύρω από έναν αρχαιολογικό χώρο και να τον βοηθούν να βιώνει με διαφορετικό τρόπο την πολιτιστική κληρονομιά του. Αυτή η συνύπαρξη μουσειολογίας, αρχαιολογίας και δημόσιας αρχαιολογίας δημιουργεί, θα λέγαμε, ένα πλαίσιο ποιοτικής καθημερινότητας για το ευρύ κοινό. Οι ερευνητές που συμμετείχαν στο συνέδριο, τόσο της 'γενιάς' του Άγγελου Δεληβορριά αλλά και οι νεότεροι, μπόρεσαν με τις ανακοινώσεις τους να ρίξουν φως σε αυτή την προβληματική», σημειώνει ο ίδιος.

Μια προβληματική που ενστερνιζόταν και ο Άγγελος Δεληβορριάς αφού «ως ανήσυχο πνεύμα δεν εφησύχαζε ποτέ, αναζητούσε πάντα μια νέα ερμηνεία, κάποια άλλη λύση στα 'αινίγματα', όπως τα χαρακτήριζε, των ερευνητικών αναζητήσεων. Εξάλλου, υποστήριζε συχνά ότι 'η επιστήμη δεν σταματά ποτέ'. Πρέπει κανείς να αναζητεί διαρκώς μια νέα οπτική μέσα από μια στέρεη βάση γνώσεων αλλά και τη συνεργασία με άλλους επιστήμονες οι οποίοι μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία μιας νέας πραγματικότητας. Όσοι συμμετείχαν με τις ανακοινώσεις τους σε αυτό το συνέδριο είχαν άμεσα και έμμεσα σχέση με αυτό το πνεύμα του Άγγελου Δεληβορριά και με τη διάσταση της θέσης στην οποία εκλέχτηκε στην Ακαδημία Αθηνών. Σε αυτή την επιστημονική συνάντηση, τις ανακοινώσεις και συζητήσεις που αναπτύχθηκαν, επιχειρήθηκε μια προσέγγιση των παραπάνω προβληματισμών που χαρακτήριζαν αυτή την προσωπικότητα, δίνοντας ένα στίγμα ότι η αρχαιολογία, τα μουσεία και η μουσειολογία μπαίνουν σε μια νέα φάση. Γι' αυτήν την πρωτοβουλία τους, οφείλουμε θερμές ευχαριστίες στην εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία και στην Ακαδημία Αθηνών, αλλά και στους ομιλητές και το κοινό που την πλαισίωσαν. Θεωρώ πως αυτό το ειδικό συνέδριο στη μνήμη του Άγγελου Δεληβορριά, καθώς και τα πρακτικά του θα αποτελέσουν μια καλή αφορμή για άλλα ιδρύματα και συναδέλφους να οργανώσουν αντίστοιχες επιστημονικές εκδηλώσεις. Αυτό, εξάλλου, είναι η απαίτηση όχι μόνο του ειδικού κοινού αλλά και της κοινωνίας γενικότερα», καταλήγει ο κ. Βλίζος στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

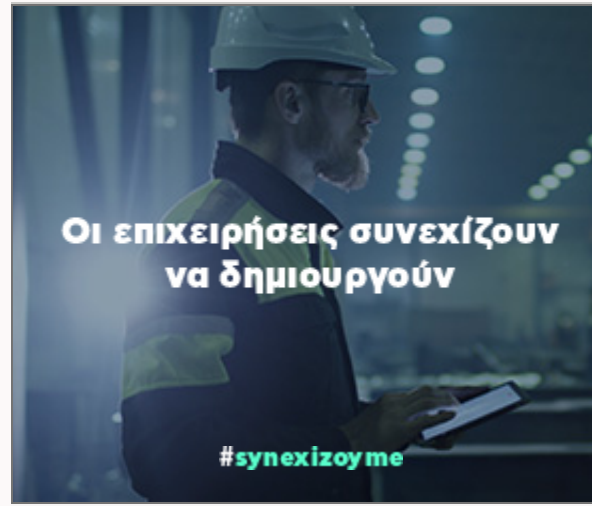
(Η φωτογραφία είναι από το αρχείο του Ερευνητικού Προγράμματος Αμυκλών και δόθηκε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ από τον κ. Βλίζο)

Ελένη Μάρκου

Λεπτομέρειες στη συνδρομητική σελίδα του ΑΠΕ-ΜΠΕ.

© ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ. Τα πνευματικά δικαιώματα ανήκουν στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή από επισκέπτες της ιστοσελίδας.



ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ



Πολιτισμός / 3 ώρες

Πέθανε ο συγγραφέας
Κυριάκος Ντελόπουλος



Πολιτισμός / μία μέρα πριν

Τα θερινά σινεμά ανοίγουν
– Δέκα νέες ταινίες
προσεχώς...



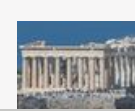
Πολιτισμός / 2 μέρες πριν

«Είναι ώρα το Βρετανικό
Μουσείο να επανεξετάσει τη
στάση του»



Πολιτισμός / 2 μέρες πριν

Ο Μισέλ Πικολί που
γλάντισε τη ζωή και το
σινεμά...



Πολιτισμός / 2 μέρες πριν

Η Ακρόπολη εντυπωσιάζει

